श्रीः
श्रीमते रामानुजाय नमः
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये उत्तरकाण्डे

॥ शततमः सर्गः ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

श्रीः

श्रीमते रामानुजाय नमः

श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः

श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

॥ शततमः सर्गः ॥

केकयदेशादुपायनमादाय गार्ग्यस्य गमनं तत्प्रत्तं सन्देशमनुसृत्य श्रीरामस्यादेशेन कुमारद्वयसहितस्य भरतस्य गन्धर्वदेशोपर्याक्रमणं कर्तुं प्रस्थानं च

कस्यचित् त्वथ कालस्य युधाजित् केकयो नृपः।
स्वगुरुं प्रेषयामास राघवाय महात्मने ॥ **7.100.1** ॥

गार्ग्यमङ्गिरसः पुत्रं ब्रह्मर्षिममितप्रभम्।
दश चाश्वसहस्राणि प्रीतिदानमनुत्तमम् ॥ **7.100.2** ॥

कम्बलानि च रत्नानि चित्रवस्त्रमथोत्तमम्।
रामाय प्रददौ राजा शुभान्याभरणानि च ॥ **7.100.3** ॥

श्रुत्वा तु राघवो धीमान् महर्षिं गार्ग्यमागतम्।
मातुलस्याश्वपतिनः प्रहितं तन्महाधनम् ॥ **7.100.4** ॥

प्रत्युद्गम्य च काकुत्स्थः क्रोशमात्रं सहानुजः।
गार्ग्यं सम्पूजयामास यथा शक्रो बृहस्पतिम् ॥ **7.100.5** ॥

तथा सम्पूज्य तमृषिं तद् धनं प्रतिगृह्य च।
पृष्ट्वा प्रतिपदं सर्वं कुशलं मातुलस्य च ॥ **7.100.6** ॥

उपविष्टं महाभागं रामः प्रष्टुं प्रचक्रमे।
किमाह मातुलो वाक्यं यदर्थं भगवानिह॥ **7.100.7** ॥

प्राप्तो वाक्यविदां श्रेष्ठः साक्षादिव बृहस्पतिः।
रामस्य भाषितं श्रुत्वा महर्षिः कार्यविस्तरम्॥ **7.100.8** ॥

वक्तुमद्भुतसङ्काशं राघवायोपचक्रमे।
मातुलस्ते महाबाहो वाक्यमाह नरर्षभः॥ **7.100.9** ॥

युधाजित् प्रीतिसंयुक्तं श्रूयतां यदि रोचते।
अयं गन्धर्वविषयः फलमूलोपशोभितः॥ **7.100.10** ॥

सिन्धोरुभयतः पार्श्वे देशः परमशोभनः।
तं च रक्षन्ति गन्धर्वाः सायुधा युद्धकोविदाः॥ **7.100.11** ॥

शैलूषस्य सुता वीर तिस्रः कोट्यो महाबलाः।
तान् विनिर्जित्य काकुत्स्थ गन्धर्वनगरं शुभम्॥ **7.100.12** ॥

निवेशय महाबाहो स्वे पुरे सुसमाहिते।
अन्यस्य न गतिस्तत्र देशः परमशोभनः।
रोचतां ते महाबाहो नाहं त्वामहितं वदे॥ **7.100.13** ॥

तच्छ्रुत्वा राघवः प्रीतो महर्षेर्मातुलस्य च।
उवाच बाढमित्येव भरतं चान्ववैक्षत॥ **7.100.14** ॥

सोऽब्रवीद् राघवः प्रीतः साञ्जलिप्रग्रहो द्विजम्।
इमौ कुमारौ तं देशं ब्रह्मर्षे विचरिष्यतः॥ **7.100.15** ॥

भरतस्यात्मजौ वीरौ तक्षः पुष्कल एव च।
मातुलेन सुगुप्तौ तु धर्मेण सुसमाहितौ॥ **7.100.16** ॥

भरतं चाग्रतः कृत्वा कुमारौ सबलानुगौ।
निहत्य गन्धर्वसुतान् द्वे पुरे विभजिष्यतः॥ **7.100.17** ॥

निवेश्य ते पुरवरे आत्मजौ सन्निवेश्य च।
आगमिष्यति मे भूयः सकाशमतिधार्मिकः॥ **7.100.18** ॥

ब्रह्मर्षिमेवमुक्त्वा तु भरतं सबलानुगम्।
आज्ञापयामास तदा कुमारौ चाभ्यषेचयत्॥ **7.100.19** ॥

नक्षत्रेण च सौम्येन पुरस्कृत्याङ्गिरःसुतम्।
भरतः सह सैन्येन कुमाराभ्यां विनिर्ययौ॥ **7.100.20** ॥

सा सेना शक्रयुक्तेव नगरान्निर्ययावथ।
राघवानुगता दूरं दुराधर्षा सुरैरपि॥ **7.100.21** ॥

मांसाशिनश्च ये सत्त्वा रक्षांसि सुमहान्ति च।
अनुजग्मुर्हि भरतं रुधिरस्य पिपासया॥ **7.100.22** ॥

भूतग्रामाश्च बहवो मांसभक्षाः सुदारुणाः।
गन्धर्वपुत्रमांसानि भोक्तुकामाः सहस्रशः॥ **7.100.23** ॥

सिंहव्याघ्रवराहाणां खेचराणां च पक्षिणाम्।
बहूनि वै सहस्राणि सेनाया ययुरग्रतः॥ **7.100.24** ॥

अध्यर्धमासमुषिता पथि सेना निरामया।
हृष्टपुष्टजनाकीर्णा केकयं समुपागमत्॥ **7.100.25** ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये
उत्तरकाण्डे शततमः सर्गः॥